

30

הדין והדיין

פסקי דין רבניים בנושאי משפחה

The Law and its Decisor:
Rabbinical Court Decisions in Family Matters

מראי מקום,
פסקי דין
ורשימת נושאים

תמוז תשע"ב, יוני 2012

המרכז לקידום מעמד האשה ע"ש רות ועמנואל רקמן
THE RUTH AND EMANUEL RACKMAN CENTER
FOR THE ADVANCE OF THE STATUS OF WOMEN
הפקולטה למשפטים אוניברסיטת בר-אילן

יד לאישה
סיוע לנשים עגונות ומסורבות גט

ממוסדות אור תורה סטון
The Monica Dennis Goldberg
Legal Aid Center and Hotline

פרסום זה התאפשר הודות לתרומתם הנדיבה
של עו"ד רומי תיגר (QC) ורעייתו אסתר מלונדון, אנגליה
This publication was made possible through the
generous support of Mr. Romie Tager, QC,
and his wife Esther, London, England

3

הדין והדיין

פסקי דין רבניים בנושאי משפחה

The Law and Its Decisor

Rabbinical Court Decisions in Family Matters

תוכן עניינים

- מראי מקום לפי נושאים _____ עמ' 4
- כותרות פסקי דין _____ עמ' 8

גיליונות נושא:

- גיליון 6 - גיליון בנושא כתובה.
- גיליון 12 - גיליון בנושא תנאים למתן גט וביטולו.
- גיליון 18 - גיליון בנושא עילות גירושין.
- גיליון 25 - גיליון בנושא רכוש.
- גיליון 30 - גיליון בנושא מאבקי סמכויות.

מערכת הדין והדיין

יו"ר המערכת: פרופ' רות הלפרין-קדרי, עו"ד סוזן וייס
עורך ראשי: פרופ' עמיחי רדזינר
עורכת: עו"ד בת-שבע שרמן-שני
חברי המערכת: עו"ד עדי שניט, עו"ד עדי רז,
עו"ד אסנת קרפלוס-גלעם, שי זילברברג
מנהלת ומפיקה: עו"ד עטרה קניגסברג-ראם
סגנית עורך: אילאיל קומיי-דרור
רכזת כנסים ותפוצה: מיכל סלמן
עיצוב וביצוע גראפי: הסטודיו של מיכל

כתובת המערכת:

המרכז לקידום מעמד האשה ע"ש רות ועמנואל רקמן
הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת בר-אילן, רמת גן 52900
טל. 03-5318895, פקס. 03-7360499
E-MAIL: DVD@RACKMANCENTER.COM
WWW.RACKMANCENTER.COM

ניתן לצפות בכל הגליונות באופן מקוון באתר האינטרנט.

דבר המצרכות

מפתח זה, המונח לפניכם הינו מורה דרך לשלושים גיליונות 'הדין והדיין'. 'הדין והדיין' מוקדש כולו לפרסום פסקי דין רבניים בתחום דיני המשפחה. הגיליונות יוצאים על ידי המרכז לקידום מעמד האשה ע"ש רות ועמנואל רקמן אשר נמצא בפקולטה למשפטים של אוניברסיטת בר-אילן, בשיתוף פעולה עם ארגון יד לאשה ע"ש מקס מוריסון, גוף אשר עוסק בסיוע משפטי לנשים הנמצאות בהליכי גירושין בבית הדין הרבני והינו אחד ממוסדותיו של ארגון אור תורה סטון.

מידי שנה יוצאים שלושה גיליונות, שבכל אחד מהם מתפרסמים בממוצע עשרה פסקי דין שונים המחולקים לנושאים שונים. חלק מפסקי הדין מופיעים בצורה מלאה, ואחרים – הן מפאת אורכם והן בשל סיבות אחרות – מופיעים בצורה חלקית או כתקציר שנעשה בידי המערכת. לכל פסק דין מקדימה המערכת את תיאור העובדות הנדרשות לשם הבנתו. לגיליון השלושים במספר צורף גם מפתח המאפשר, בין היתר, התרשמות ממגוון התחומים שבהם עוסקים פסקי הדין שפורסמו.

הדין והדיין נוסד בשנת תשס"ג ביוזמתו של פרופ' רות הלפרין-קדרי, ראש מרכז רקמן, עו"ד עטרה קניגסברג-ראם מנהלת מרכז רקמן ושל עו"ד סוזן ווייס, מי שהקימה את ארגון יד לאשה ואשר עמדה בראשו שנים רבות, וכיום עומדת בראש 'מרכז צדק לנשים'.

הרקע ליוזמה הוצג בדברים שכתבו השתיים במפתח הגיליון הראשון של 'הדין והדיין':

"פעילותם השיפוטית של בתי הדין הרבניים נוגעת באחד מתחומי החיים המשמעותיים ביותר לפרט: יחסי הזוגיות והמשפחה. היכולת להכיר וללמוד את החלטות בתי הדין הרבניים בנושאים אלו מאפשרת לציבור המתדיינים, וכל העוסקים בתחום, ללמוד לעומק את המצבים המשפטיים ולנתחם, ואף להבין את זכויותיהם המשפטיות ולהגן עליהן.

... מעבר לשירות הפרט המתדיין בבית הדין, הפרסום משרת את זכות הציבור לדעת... פרסום תוצר שיפוטי יוצר שקיפות של ההליך השיפוטי, ובכך מבטיח אפשרות של ביקורת ופיקוח ציבורי. אנו מאמינות שלבתי הדין הרבניים יש עניין בקיומה של ביקורת ציבורית על פעילותם השוטפת שתביא בסופו של דבר להגברת אמון הציבור במערכת."

מערכת בתי הדין הרבניים הוקמה כמערכת רשמית הפועלת מכוח חוק בראשית תקופת המנדט הבריטי. בשנת תרפ"א הוקמה ביוזמת השלטון הבריטי, הרב קוק והרבנות הראשית, גוף שעיקר תפקידו בעיני השלטונות היה בית דין לערעורים. בסיוון תרצ"ט נתבקש הרב בן-ציון מאיר חי עוזיאל, אז רבה של תל-אביב ומי שהיה עתיד להתמנות תוך מספר שבועות לרבה הראשי של א"י, לאפשר פרסום פסיקה של בית הדין שבראשותו עמד. בתשובה לפנייה זו כתב הרב עוזיאל שאכן בכוננת ב"ד ת"א "לאסוף פסקי הדין החשובים ביותר שנתנו מאיתנו בשנים האחרונות ולפרסם אותם". לצערנו, פרסום כזה לא יצא מעולם.

יש להניח שאחת הסיבות המרכזיות לאי פרסומם של פסקי הדין הייתה העובדה שההלכה אינה דורשת בדרך כלל כתיבת נימוקים בפסק הדין. אין ערך רב בפרסום של פסק דין המכיל רק את עובדות המקרה ואת השורה התחתונה של פסקי הדין, וכאלה היו מרבית פסקי הדין שניתנו בתקופת המנדט.

על רקע חוסר זה בפרסום פסיקה רבנית קם 'הדין והדיין'. לשמחתנו, לאחר הקמתו (ואולי בהשפעתה) קמו במות נוספות, אלקטרוניות ברובן, העוסקות בפרסום פסיקה כזו. פסקי דין מן הזמן האחרון מתפרסמים כיום הן באתר האינטרנט של הנהלת בתי הדין הרבניים והן במאגרים משפטיים, כדוגמת 'נבו', 'פדאור' ו'תקדין'. דומה שאחד הדברים המייחדים את 'הדין והדיין' הינו פרסום פסקי הדין לפי חלוקה של נושאים ונושאי משנה. חלוקה זו מאפשרת למעיין לעמוד על מגמות שונות בפסיקת של בתי הדין הרבניים ועל חידושים שונים בפסיקתו במהלך השנים האחרונות.

אנו תקווה שזרם פרסום הפסיקה הרבנית ילך ויגדל וכתוצאה מכך תתרחב ותתבהר תמונת המתרחש בין כתלי בית הדין הרבני.

בברכת שימוש מועיל,
פרופ' עמיחי רדזינר
עורך ראשי

פס"ד	גליון	מדור	פס"ד	גליון	מדור	פס"ד	גליון	מדור
1,2,5	1	עילות	2,9,17	2	עילות	3	1	עילות
1,4	2	גירושין	1,2	3	גירושין	3	5	גירושין
11,13	3		11	4		5	10	
2	4	מאיס עלי	4	5	פירוד	1,10	11	כללי
1,6	7		2,7	7	ממושך	1	13	
2,5	8		2,3,6	10		2	17	
5	9		3	13		2	22	
1	10		1,4,5,6,8,10,12,13	18		8	23	
3	11		2	19		7	24	
1,3,5,8	14		1,7,9,10	21		1,2	26	
3	16		1,4,5,7	22				
5	17		1,2,3,5	23				
1,2,4,7,8,9	18		1,4,5,6,7	24				
3	20		6	25		1,5	1	אלימות
2,3	23		1,2,9	26		2,4,9	2	
6,8	24		8,9	27		1	3	
8	27		2,4,5,7,9	28		3	4	
9,10	29		6	29		6,5	5	
						2,4,6	8	
						1,6	9	
						1,2,3	10	
17	2	מואס	2	1	מחלת	3	11	
1	8	באשתו	6	8	הבעל	1,3,5	14	
12,14	18		10	18		3	16	
9	24		7	19		5	17	
6	25		3	23		2,3,4,5,7,8,9,13	18	
6,7	26		3,8	27		2,4	19	
1,7	28					3,8	20	
11	29					3	22	
						3	23	
						5,8,9	24	
			1	8	מחלת	10	25	
			14	18	האשה	7	26	
			2	20		4	27	
			7	23		9	28	
			3	24		4,6	29	
			3	28				
2,3	4	מורד/ת						
4,6	5							
6	7							
5	9							
1	18							
7,8	22		5	3	מורדים	1	3	העדר חיי
4	24		2	7	זה על זה	1	8	אישות
1	25		5	9		4,6,7,11	18	
8	26		2,3,4	11		4,5,9	24	
1,6	28		6	18		5,10	25	
			5	23		7	30	
			6	25				
			2,9	26				
			2,4	28				

פס"ד	גליון	מדור	פס"ד	גליון	מדור	פס"ד	גליון	מדור
		עילות גירושין	7	7	עילות גירושין	1	1	עילות גירושין
			2,6	10		2,3,17	2	
			4	13		11	4	
2	3	חסר גבורת אנשים	5	17	אין סיכוי לשלום בית	4	5	בגידת הבעל
4	14		4,5,7,10,11	18		4	6	
3	27		3,8	20		1	7	
			2,3,4,7,9	21		1,3	9	
			1,3,4,5	22		7	10	
			1,2	23		1	15	
			1,3,4,6	24		5	17	
3	3	נעלם / ברח	5,6,10	25		1	18	
6	7		2,9	26		1	19	
			8,9	27		8	20	
			1,5	28		8	21	
						1,2,5,6	23	
						4	27	
						5	28	
		עקרות	3	3	אי קיום חובות הבעל לאשתו			
1	4		5,12	4		2,6,10	1	בגידת האשה
1	8		6	7		2	2	
2	13		1	10		4	5	
5	26		2	16		3	7	
			2	19		5	8	
			2	21		4	18	
			7	22		1	19	
			10	29		1	20	
4	1	שימוש בסמים / אלכוהול ע"י הבעל			פריצות	3	22	
2	16					5	23	
5	18		7	10		1	24	
			3	12		1,5	28	
			5	15		7	30	
			1	16				
			1	20				
2	4	הכשלה באיסורים			קידושין שלא כהוגן	12	4	מחלת נפש
2	8					6	8	
2	14					10	18	
5	23					7	19	
						2	20	
						3	27	
						3	28	
						10,12	29	
12	4	מסוכן/ת	2	8				
3	28		2	24				
1	7	הימורים						

פס"ד	גיליון	כותרת
1	21	חייב אשה בקבלת גט בשל פירוד ממושך ובשל הסכמתה של האשה להתגרש מן הבעל בהסכם הגירושין שנעשה לפני 12 שנה; זכאות האשה לכתובה.
2	21	דחיית תביעתו של בעל לגרש את אשתו בשל העובדה שהפירוד הממושך נגרם באשמתו; התניית הגירושין בפיצוי; דיון בזכות האשה למזונות ולמדור ספציפי.
3	21	חייב אשה לקבל גט מבעלה בכפוף לקבלתה את כתובתה ותוספת כתובתה בנוסף לזכויות מכוח חוק יחסי ממון.
4	21	על בני הזוג להגיע להסכם גירושין כששניהם מעלים עילות גירושין זה כנגד זה.
5	21	גירור רפורמי אינו הופך אדם ליהודי ולכן ביה"ד משולל סמכות לדון בגירושין של יהודי ומי שעברה גירור רפורמי שנישאו אזרחית.
6	21	בשל רצונה של האשה להינשא בשנית לכהן ניתן לוותר על דרישת הגט בנישואין אזרחיים, למרות שהייתה כוונה של הצדדים להינשא; כל מקרה של נישואין אזרחיים צריך להבחן לאור נסיבותיו.
7	21	זכות אשה למדור ספציפי במקרה בו בית הדין קבע שמצווה על הצדדים להתגרש.
8	21	פסיקת מדור ספציפי כאשר הבעל בוגד והאשה מעוניינת בשלום בית.
9	21	דחיית תביעתו של הבעל לתשלום עבור הגירושין ולהפחתת דמי מזונות הילדים ומנגד דחיית תביעתה של האשה לקבלת 'מזונות מעוכבת'.
10	21	הטלת מזונות מדין מעוכבת כאשר הבעל חייב אך לא נכפה לתת גט; הטלת צווי הגבלה על גבר המתנה הגט.
1	22	האם ניתן לחייב בעל בגט כשיש נגדו מספר עילות אך הוא מתנה את מתן הגט בהשבת כספים בהם חייב בבית המשפט?
2	22	התנאי לפיו האשה תוותר על תביעתה בנוגע לזכויות הפנסיה של הבעל בכדי לקבל גט הוא תנאי סביר.
3	22	חייב אשה בויתור על זכותה בדירת 'עמידר' ובתשלום לבעלה האלים לצורך קבלת הגט. זאת למרות הוראת ביה"ד הגדול להפעלת סנקציות כלפי הבעל.
4	22	פרידה ממושכת איננה מהווה עילה לחיוב בגט; זכותה של אשה לסרב להתגרש כדי להמשיך וליהנות מהטבות כלכליות.
5	22	דחיית תביעתה של אשה להתגרש, למרות שברור כי גם הבעל רוצה בגירושין, משום שהיא דורשת את זכויותיה מכח החוק.
6	22	מעמדה של הוראת בית הדין הגדול בעיני בית דין אזורי.
7	22	קבלת תביעת אשה לגירושין וחייב הבעל בסכום כתובה גובה ובפיצויים, זאת בשל בגידתו ואי מילוי חובותיו; עילת 'רועה זונות' והשלכותיה; היחס בין חלוקת הרכוש ותשלום הכתובה.
8	22	חייב תשלום הכתובה ותוספת הכתובה במקרה בו האשה מסכימה ורוצה בגירושין רק בשל העובדה שבהעל יזם אותם; השפעת בקשתו של הבעל לבחינת שלו"ב על החיוב הנ"ל.
1	23	מחלוקת בביה"ד הגדול בשאלה האם יש לחייב בגט בשל פירוד ממושך שנגרם באשמת הבעל; חיוב מדור ספציפי במקרה זה.
2	23	מחלוקת בביה"ד הגדול בשאלה האם יש לחייב בגט בשל פירוד ממושך שנגרם באשמת הבעל; השפעתה של תביעת נזיקין בגין סרבנות גט שהוגשה על ידי הבעל; אפשרות למתן היתר נישואין לבעל.
3	23	חייב בעל אלים בגט, המתבסס גם על עובדת היותו של הבעל חרש ועל פירוד ממושך; הטלת צווי הגבלה ואיום במאסר בשל אי קיום פסה"ד.
4	23	בית הדין נמנע מלסדר גט מחשש 'גט מעושה' בשל פסיקת מזונות בבית המשפט הכוללת איום במאסר.
5	23	חייב האשה בגט בגין כמה עילות ובכללן הגדרתה כ'עוברת על דת' בגין הגשת תביעות בבית המשפט לענייני משפחה וסירובה לדין תורה.

פס"ד	גיליון	כותרת
6	23	חיוב בתשלום כתובה בסך מליון דולר בשל הנזק שנגרם לאשה כתוצאה מבגידת הבעל; דיון במעמד החיוב של כתובה גבוהה במיוחד.
7	23	פטור מכתובה והיתר אשה שנייה לבעל שאתשו הפילה מספר פעמים.
8	23	היתר לשאת אשה שנייה עקב סירוב האשה לקבלת גט.
9	23	ביטול גיור רטרואקטיבית עקב אי-שמירת מצוות.
10	23	ביטול גיור עקב אי-שמירת מצוות, ומשכך הגט לחומרא בלבד והאשה ובתה אסורות להינשא.
11	23	קבלת ערעור על ביטול גיורו של גר קטן; מבחני תקפות הגיור של קטן (העדר מחאה ושמירת מצוות).
1	24	חיוב בעל בגט, בין היתר בשל העובדה שהאשה בהריון מגבר אחר.
2	24	חיוב זוג מסוכסך להתגרש בשל העובדה שמדובר בנישואי כהן וגרושה; דחיית הטענה כי מדובר בכהן חלל.
3	24	פסיקת גירושין בהיעדר סיכוי לשלום בית ובשל מצב בריאותי העלול להחמיר מהתמשכות ההליכים.
4	24	פירוד ממושך יכול להביא להגדרת האשה כמורדת גם ללא תהליך הכרזה וכן להפסד מזונות ותוספת כתובה ולמתן היתר נישואין להעל; מעמדם של בדיקת הפוליגרף ושל סירוב חבדיקה זו לצורך חיוב בגט.
5	24	קביעה כי על הצדדים להתגרש לאור פירודם ולאור הסכם הגירושין שנחתם ביניהם
6	24	מאיס עלי ופירוד כעילה לחיוב בגט; חיוב כספי כערובה למתן הגט.
7	24	חיוב גירושין בעילת פירוד במקרה בו יש לבעל דרישה כספית.
8	24	חיוב בעל בגט בגין עילות מאיס עלי ואלמנות ובשל העובדה שעזב את הבית ואינו זן את אשתו וילדיו.
9	24	פירוד הנוצר כתוצאה מסכסוך שאין האשה אשמה בו אינו מוצדק ומונע את קבלת התביעה לחיובה בגירושין; דיון בקביעת רגע החיוב במזונות במקרה בו הוגשה תביעה להם לאחר שהם כבר נידונו בהליכים קודמים.
10	24	ברור הגדרת 'תושבות' בישראל לצורך קביעת סמכות להוצאת צו עיכוב יציאה מן הארץ ולדרישת ערבות; יצירת הגדרה של "מרכז החיים המשפחתיים היהודיים".
11	24	תביעת מזונות מעוכבת בבית המשפט גורמת לבית הדין להימנע מהטלת צווי הגבלה.
12	24	קביעה כי גם כהן וגרושה שנישאו בנישואין אזרחיים אינם זקוקים לגט וכי כתוצאה מכך אין לביה"ד סמכות לדון בשאלת הרכוש המשותף.
13	24	ביטול קידושי שחוק שנעשו במסיבה ללא צורך בגט.
1	25	חלוקת רכוש שיש מחלוקת אם הינו משותף, במקרה של מרידת האשה; מעמדו של נכס הרשום על שני שם שני בני הזוג; מעמדו של חוק יחסי ממון.
2	25	חלוקת רכוש על פי ההלכה כאשר האשה תובעת גם את כתובתה; טענת 'קים לי' לגבי מעשה ידיה.
3	25	דיון בתביעות רכושיות שעלו לאחר סידור הגט; משמעות השימוש בדירה משותפת לאחר הגירושין.
4	25	צו זמני להרחקת שני הצדדים מדירתם המשותפת, כאשר במקביל מתנהל דיון בבית המשפט.
5	25	קביעת מועד מוקדם לאיזון משאבים על פי סעיף 8 לחוק יחסי ממון, לאור מועד הקרע בין בני הזוג; המבחן למועד הקרע.
6	25	הגשת תביעה רכושית לבית המשפט מציבה סימני שאלה על כנות בקשתה של האשה לשלום בית; דחיית התביעה לשלום בית מביאה לביטול המדור הספציפי ולפירוק שיתוף; אין לפסוק מדור ספציפי לבני זוג שאינם חיים על פי ההלכה.
7	25	סמכות בית הדין לדון ברכוש שנכרך לתביעת גירושין, כאשר קודם לכן הוטל עליו עיקול בבית המשפט למשפחה.

פס"ד	גיליון	כותרת
8	25	קבלת הדרישה כי מתן הגט יותנה בהענקת סמכות דיון בנושא הרכושי לבית-הדין.
9	25	התרת נישואין אזרחיים בקביעה שאין בהם ממש, ועל כן גם סירוב לדון בתביעות הרכוש.
10	25	חיוב בגט בשל התרשמות ביה"ד כי התנגדות הבעל היא לצרכים כלכליים בלבד.
1	26	בית הדין מסרב לתת פסק דין להתרת נישואין אזרחיים למרות פירוד ממושך והחשש שגם צווי הגבלה לא יועילו.
2	26	בית הדין מסרב לתת פסק דין להתרת נישואין אזרחיים למרות סרבנות מתמשכת של הבעל והחשש שגם צווי הגבלה לא יועילו.
3	26	סידור גט לאחר נישואין אזרחיים מונע מהאשה להינשא לכהן (כאשר הכהן והאשה אשכנזים).
4	26	בית הדין מחזיר לגירות את יהדותה שנשללה ממנה בשני בתי דין.
5	26	בחינת זכאותה של אשה עקרה לכתובתה.
6	26	חיוב כתובה בהיעדר עילת גירושין מוכחת וכשמצבו הכלכלי של הבעל ירוד.
7	26	הקטנת חיוב הכתובה כאשר הגירושין התרחשו בסמוך לנישואין.
8	26	חיוב כתובה וקיזוז הוצאות רפואיות ממנה; חיוב כתובה במקרה של טענת מרידה.
9	26	תביעת בעל להיתר נישואין במקרה בו חויבה האשה בגט והיא דורשת כתובתה.
10	26	הטלת חיוב בפיצוי על בעל שהשיג לעצמו היתר נישואין תוך עקיפת בתי הדין בארץ.
1	27	הוראה לחלוקת רכוש שאינו שייך לבני הזוג המחזיקים בו; הכרה בזכותו של הבעל לעכב את מתן הגט לשם עשיית דין עצמית בתפיסת רכוש.
2	27	זכות אשה בדירה מוגנת; חיוב אשה בהשתתפות בעלות החוקרים הפרטיים שעקבו אחריה.
3	27	תביעת אשה לחייב את הבעל בגט ובויתור על חלקו בדירתה שניתן לו במתנה בשל מקח טעות.
4	27	נכונות ביה"ד לסידור גט למרות קיומה של תביעת נזיקין; יכולת ההתנאה של בעל כזה את מתן הגט בקבלת רכוש.
5	27	קריאה של דיין לבית המשפט העליון להתערב בתופעה של תביעות נזיקין בגין סרבנות גט.
6	27	לא ניתן לסדר גט כל עוד עומדת בעינה תביעת נזיקין המכריחה את הבעל לתת גט.
7	27	לא ניתן לבצע גט גם בהסכמת שני הצדדים כל עוד תלויה ועומדת תביעת נזיקין.
8	27	חיוב הבעל בגט בעילות הרטבת המיטה, מאיסות ודרישות שונות ביחסי אישות.
9	27	חיוב הבעל לתת גט ללא דיחוי, ללא הטלת סנקציות כיוון שעל האשה להסכים לתנאיו.
10	27	הארכת מאסר והחמרת תנאי כליאה לסרבן גט.
11	27	צווי הגבלה לבעל סרבן גט, לרבות הרחקות דתיות.
12	27	לשון 'המלצה' בפסק דין לגירושין אינה יכולה להביא להטלת סנקציות.
1	28	מעמדה של עילת 'מאוסה על' בגין חוסר היגינה לעניין חיוב גירושין ופטור ממזונות; סמכותו של ביה"ד כאשר ביהמ"ש קבע קביעה פרוצדוראלית בתביעה מקבילה.
2	28	אי-מתן צו למדור ספציפי לאשה הדורשת שלו"ב אך מתנה את שובו של הבעל לבית הצדדים בטיפול באלימות.
3	28	חיוב בגט בשל מחלת נפש של האשה.
4	28	פיצוי לאשה כשהבעל לא הצליח להוכיח תביעתו אך ברור שאין סיכוי לשלום בית.
5	28	חיוב אשה בגט לאור פירוד ממושך ודיון בחיוב הבעל בכתובה.

פס"ד	גיליון	כותרת
6	28	מתי עוברת על דת זכאית לכתובה?
7	28	חיוב אשה בקבלת גט בשל יחסה אל הבעל.
8	28	השימוש בשיטת מהרש"ם אינו מאפשר עיכוב מתן הגט כאשר הדיון הרכושי מתנהל בבית הדין.
9	28	אין להשהות דיון בתביעת גירושין בשל שאלות הנוגעות לסמכות הדיון ברכוש.
10	28	האם זיכוי גט מועיל בדיעבד.
11	28	היתר נישואין לאשה שנחשדה כמי שאביה היה נשוי לאחות אמה.
1	29	צווי הגבלה וצווי הבאה לסרבן גט המתנה הסכמתו למתן הגט בתנאים.
2	29	התרת נישואין ללא גט כאשר יש ספק ביהדותה של האשה; התנאות גט כאשר הבעל כפוי לגרש.
3	29	חיוב בגט ודיון במעמד הכתובה של אשה שעזבה מיוזמתה את הבית ומעלה תנאים שונים.
4	29	סידור גט לפני ברור תביעה רכושית.
5	29	הארכת תקופת מאסר והחמרת תנאי המאסר בשל העלאת תנאים למתן הגט.
6	29	דחיית הדרישה לתשלום פיצוי כספי גדול כתנאי לגט.
7	29	הפסקת דיון בתיק גירושין, בשל אי הענות האשה לתנאי הבעל.
8	29	שחרור סרבן גט ממאסר משום שלדעת ביה"ד הוא מעלה תנאים סבירים למתן הגט.
9	29	לכל הדעות ניתן לחייב גט ב'מאיס עלי' כאשר ברור שהבעל אינו רוצה בשלו"ב; אין לקבל התנאה ממונית של הבעל כשבית הדין אינו יכול לדון בה.
10	29	דיון בכפיית גט וחיוב כתובה בעילת מאיס עלי העומדת לצד עילות נוספות.
11	29	חיוב אשה להתגרש בגין מרידה לאחר פירוד של שנה תוך דחיית טענת האשה לשלו"ב.
12	29	מהותה של לשון 'בני הזוג חייבים להתגרש זה מזה' ושאלת קיומם של פיצויי גירושין במקרה זה.
13	29	התרת עגונה ללא גט בשל פסלות עדי הקידושין.
1	30	דחיית צו למדור ספציפי כאשר הסמכות לתביעת המזונות בבית המשפט.
2	30	לבית הדין יש סמכות נמשכת לדון בשינוי או ביטול הסכם גירושין גם שנים רבות לאחר הגירושין.
3	30	סמכות בית הדין כאשר הוגשה תביעה קודמת לבית המשפט אך זו לא היתה שלא בתום לב.
4	30	סמכות בית הדין כאשר קיימת מניעה להגשת תביעה עקב שביתה בבתי המשפט וכן בחינת מבחני הכריכה.
5	30	סמכות בית הדין לדון במחלוקת רכושית שנכרכה בתביעת גירושין אשר הוגשה לאחר שבבית המשפט אושר הסכם שלום בית ולחילופין גירושין.
6	30	המועד הקובע לצורך רכישת סמכות הוא מועד פתיחת התיק; כנות הכריכה אינה נפגמת מהעלאת עילות גירושין סותרות; לבית הדין הרבני סמכות לדון במזונות ילדים באמצעות כריכה.
7	30	סמכות נלווית מכח אישור הסכם.
8	30	"מבחן הזמן" במרוץ הסמכויות.
9	30	די בהסכמת הורי הקטין לדון בבית הדין בכדי לכבול את הקטין לדיון שם.
10	30	תביעת מזונות שהוגשה על ידי האיש לבית המשפט לא מקנה לו סמכות.
11	30	סמכות בית הדין לדון בתביעת רכוש ומזונות כאשר תביעה מקבילה קיימת במדינה אחרת.

המרכז לקידום מעמד האשה ע"ש רות ועמנואל רקמן

המרכז לקידום מעמד האשה ע"ש רות ועמנואל רקמן בפקולטה למשפטים שבאוניברסיטת בר-אילן הוקם מתוך רצון להשפיע על מעמד האשה בחברה הישראלית באמצעות קידום ידע ומחקר ודרך פעילות מעשית וישומית.

פעולות המרכז:

המרכז עורך ומפרסם מחקרים וניירות עמדה בנושאים הנוגעים לנשים בישראל ומעמדן, מפרסם פסקי דין רבניים, פועל לשינוי חברתי על ידי יזום וקידום חקיקה ושינוי מדיניות ציבורית. כמו עורך המרכז כנסים בתחום דיני המשפחה וביניהם הכנס השנתי לענייני נשים, משפחה ומשפט בישראל, ופרויקטים שונים, כגון פרויקט פא"י (פיקוח אכיפה וישום). המרכז תומך ושותף פעיל במאבק למען העגונות ומסורבות הגט בין היתר באמצעות פעילות ב"עיקר" – הקואליציה הבינלאומית לזכויות העגונה ומסורבת הגט. במסגרת מעורבותו בחברה הישראלית ותרומתו לה מממן המרכז את ייצוג המשפטי של נשים בבית הדין הרבני ובבית המשפט לענייני משפחה. הסיוע המשפטי מתבצע במסגרת קורס קליני לסיוע משפטי בפקולטה למשפטים, הכולל לימוד תיאורטי ועבודה מעשית בליווי התיקים המשפטיים.

המרכז לקידום מעמד האשה ע"ש רות ועמנואל רקמן טל. 03-5318895
הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת בר-אילן פקס. 03-7360499
אתר אינטרנט: www.rackmancenter.com רמת-גן 52900
כתובת דוא"ל המערכת: dvd@rackmancenter.com כתובת דוא"ל המרכז: rackman.center@mail.biu.ac.il

יד לאישה

מס' 200-380-800
מס' 02-6710876/743
מס' 02-6728901

ארגון יד לאישה הוקם במטרה לסייע בפתרון בעיית העגונות ומסורבות הגט בישראל. הארגון פועל בדרכים משפטיות ועוזר לנשים המבקשות להתגרש מבעליהן בבית הדין הרבני. בארגון עובדות טוענות בית דין מוסמכות ע"י משרד הדתות להופיע בבית הדין הרבני, אשר תפקידן לייעץ לאשה וליידע אותה על זכויותיה, לייצגה בבית הדין הרבני, לתמוך בה וללוותה במערכת הבירוקרטית עד למתן הגט. הארגון מעסיק גם עורכות דין המגישות תביעות תקדימיות בתחום מסורבות הגט והעגונות, כולל תביעות נזיקין נגד הבעל הסרבן והמסייעים לו. בנוסף ניתן ייעוץ משפטי חינם בתחום דיני המשפחה לכל פונה נזקקת. הסיוע המשפטי בבית הדין ובבית המשפט ניתן בתשלום סימלי. בנוסף לפעולותיו בבתי הדין ובבתי המשפט, הארגון מעורב במספר פרויקטים מחקרניים, חקיקתיים וחברתיים, שמטרתם להביא לפתרון כולל לבעיות העגונות ומסורבות הגט.

מס' חינום בכל הארץ: טל. 1-800-200-380

סניף ירושלים: רח' פייר קניג 33, תלפיות, ירושלים

טל. 03-6951899/902

פקס. 03-6956022

טל. 02-6710876/743

פקס. 02-6728901

אתר אינטרנט: www.yadlaisha.org.il

כתובת דוא"ל: yadlaisha@yadlaisha.org.il